

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
20/44	Formannskap	05.11.2020
20/12	Eldrerådet	04.11.2020
20/13	Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	04.11.2020
20/10	Ungdomsrådet	09.11.2020
20/9	Utvalg for helse og familie	09.11.2020
20/12	Utvalg for oppvekst og utdanning	09.11.2020
20/5	Utvalg for samfunnsutvikling, miljø, landbruk og teknikk	17.11.2020
20/30	Utvalg for næring, arbeid og kultur	11.11.2020
20/47	Utvalg for strategi og drift	12.11.2020
20/2	Arbeidsmiljøutvalget	16.11.2020
20/132	Kommunestyret	19.11.2020

BUDSJETT 2021 OG ØKONOMIPLAN 2021 - 2024 ØRLAND KOMMUNE

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektørens budsjettforslag for 2021 vedtas slik det er framlagt med følgende presiseringer:

1. Ordførers og varaordførers godtgjøring fastsettes til 80 % av stortingsrepresentants lønn i hhv 100% og 50% stilling.
2. Låneopptak: Det opptas inntil kr 53.422.000 til investeringer og kr 10.000.000 til startlån.
3. Skattøret fastsettes til maksimalsatsen.
4. Det innføres eiendomsskatt for hele kommunen fra 2022 med taksering i 2021.

Sakens bakgrunn og innhold

Forslag til budsjett 2020 og økonomiplan for perioden 2020-2023 legges fram i h.h.t. kommunelovens, § 14-3.

Det vises ellers til eget budsjettdokument med vurderinger og oppsummeringer.

Budsjettet er framlagt som om Korona ikke eksisterte. Dette gir en bedre sammenligning med opprinnelig budsjettet for 2020 og også et greit utgangspunkt for økonomiplanen.

Regjeringen planlegger en saldering av statsbudsjettet for 2021 gjennom en tilleggsproposisjon som skal framlegges i siste halvdel av november. Denne skal blant annet ta for seg dekning av kommunenes ekstrakostnader i forbindelse med pandemien.

Med bakgrunn i denne og egne beregninger av forventede ekstrakostnader / tapte inntekter vil det bli lagt fram en separat sak om inndeckning av dette.

- 1 Kommunedirektørens forslag til budsjett 2021 og økonomiplan for 2021 - 2024
- 2 Økonomi og handlingsplan samarbeidsordningene 2021-2024 - ny versjon

Vedlegg:

- 1 Kommunedirektørens forslag til budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024
- 2 Økonomi og handlingsplan samarbeidsordningene 2021-2024 - ny versjon

Saksprotokoll i Formannskap - 05.11.2020

Behandling:

Votering

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kommunedirektørens budsjettforslag for 2021 vedtas slik det er framlagt med følgende presiseringer:

1. Ordførers og varaordførers godtgjøring fastsettes til 80 % av stortingsrepresentants lønn i hhv 100% og 50% stilling.
2. Låneopptak: Det opptas inntil kr 53.422.000 til investeringer og kr 10.000.000 til startlån.
3. Skattøret fastsettes til maksimalsatsen.
4. Det innføres eiendomsskatt for hele kommunen fra 2022 med taksering i 2021.

Saksprotokoll i Eldrerådet - 04.11.2020

Behandling:

Eldrerådet tar kommunedirektørens innstilling til orientering med følgende innspill:
Eldrerådet ser med bekymring på innføringen av eiendomsskatt som er en usosial skatt som blant annet rammer eldre sterkt.

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Eldrerådet tar kommunedirektørens innstilling til orientering med følgende innspill:

Eldrerådet ser med bekymring på innføringen av eiendomsskatt som er en usosial skatt som blant annet rammer eldre sterkt.

Saksprotokoll i Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne - 04.11.2020

Behandling:

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne tar kommunedirektørens innstilling til orientering med følgende innspill:

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne ser med bekymring på innføringen av eiendomsskatt, de med inntektsgrunnlag på inntil 2 G bør fritas for egenandeler for hjelpeordninger i hjemmet.

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne tar kommunedirektørens innstilling til orientering med følgende innspill:

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne ser med bekymring på innføringen av eiendomsskatt, de med inntektsgrunnlag på inntil 2 G bør fritas for egenandeler for hjelpeordninger i hjemmet.

Saksprotokoll i Ungdomsrådet - 09.11.2020

Behandling:

Ungdomsrådet tar kommunedirektørens innstilling til orientering.

Votering

Enstemmig vedtatt med 8 stemmer.

Vedtak:

Ungdomsrådet tar kommunedirektørens innstilling til orientering.

Saksprotokoll i Utvalg for helse og familie - 09.11.2020

Behandling:

Omforent forslag fra utvalget:

Utvalget tar kommunedirektørens innstilling til orientering, men ser med bekymring på fremlagte budsjett. Uteområdet i Dr. Sauers vei 10 må prioriteres, nedmannings i psykisk helse

bør unngås og tilbudet for hjemmeboende demente må prioriteres. De mest sårbare grupper i samfunnet må ivaretas på dagens nivå.

Votering

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Utvalget tar kommunedirektørens innstilling til orientering, men ser med bekymring på fremlagte budsjett. Uteområdet i Dr. Sauers vei 10 må prioriteres, nedmannings i psykisk helse bør unngås og tilbudet for hjemmeboende demente må prioriteres. De mest sårbare grupper i samfunnet må ivaretas på dagens nivå.

Saksprotokoll i Utvalg for oppvekst og utdanning - 09.11.2020

Behandling:

Votering

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kommunedirektørens budsjettforslag for 2021 vedtas slik det er fremlagt med følgende presiseringer:

5. Ordførers og varaordførers godtgjøring fastsettes til 80 % av stortingsrepresentants lønn i hhv 100% og 50% stilling.
6. Låneopptak: Det opptas inntil kr 53.422.000 til investeringer og kr 10.000.000 til startlån.
7. Skattøret fastsettes til maksimalsatsen.
8. Det innføres eiendomsskatt for hele kommunen fra 2022 med taksering i 2021.

Saksprotokoll i Utvalg for samfunnsutvikling, miljø, landbruk og teknikk - 17.11.2020

Behandling:

Utvalg for samfunnsutvikling, miljø, landbruk og teknikk tar kommunedirektørens innstilling til orientering.

Votering

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Utvalg for samfunnsutvikling, miljø, landbruk og teknikk tar kommunedirektørens innstilling til orientering.

Saksprotokoll i Utvalg for næring, arbeid og kultur - 11.11.2020

Behandling:**Votering**

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kommunedirektørens budsjettforslag for 2021 vedtas slik det er framlagt med følgende presiseringer:

9. Ordførers og varaordførers godtgjøring fastsettes til 80 % av stortingsrepresentants lønn i hhv 100% og 50% stilling.
10. Låneopptak: Det opptas inntil kr 53.422.000 til investeringer og kr 10.000.000 til startlån.
11. Skattøret fastsettes til maksimalsatsen.
12. Det innføres eiendomsskatt for hele kommunen fra 2022 med taksering i 2021.

Saksprotokoll i Utvalg for strategi og drift - 12.11.2020**Behandling:****Votering**

Utvalg for strategi og drift tar kommunedirektørens innstilling til orientering.

Vedtak:

Utvalg for strategi og drift tar kommunedirektørens innstilling til orientering.

Saksprotokoll i Arbeidsmiljøutvalget - 16.11.2020**Behandling:**

AMU i Ørland sin uttalelse i forhold til budsjett 2021 og økonomi og handlingsplan 2021-24:

AMU ser at budsjettforslag er økonomisk forsvarlig og at de lovpålagte tjenester er ivaretatt.

AMU tar budsjettforslaget til orientering og synes det er positivt at tillitsvalgte har en aktiv og delaktig rolle i prosessen og drøftinger vedrørende budsjettarbeidet i organisasjonen.

AMU ser at arbeidet med å innføre lokale LTV (leder/tillitsvalgte/verneombud) grupper avdelingsvis er et viktig arbeid når vi har et marginalt budsjett, og at dette arbeidet må prioriteres for å skape et godt og trygt arbeidsmiljø som gir arbeidsglede og forebygge sykefravær.

Vi har alle høye krav til oss selv og tjenestene vi leverer. AMU uttaler at mål og ambisjonsnivå som settes må være realistiske ut ifra de økonomiske rammene som enhetene har.

AMU uttaler at det må vurderes nøye hvilke tjenester som legges ned/ stillinger som endres, som en konsekvens av korona og budsjett.

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak:

AMU ser at budsjettforslag er økonomisk forsvarlig og at de lovpålagte tjenester er ivaretatt.

AMU tar budsjettforslaget til orientering og synes det er positivt at tillitsvalgte har en aktiv og delaktig rolle i prosessen og drøftinger vedrørende budsjettarbeidet i organisasjonen.

AMU ser at arbeidet med å innføre lokale LTV (leder/tillitsvalgte/verneombud) grupper avdelingsvis er et viktig arbeid når vi har et marginalt budsjett, og at dette arbeidet må prioriteres for å skape et godt og trygt arbeidsmiljø som gir arbeidsglede og forebygge sykefravær.

Vi har alle høye krav til oss selv og tjenestene vi leverer. AMU uttaler at mål og ambisjonsnivå som settes må være realistiske ut ifra de økonomiske rammene som enhetene har.

AMU uttaler at det må vurderes nøye hvilke tjenester som legges ned/ stillinger som endres, som en konsekvens av korona og budsjett.

Saksprotokoll i Kommunestyret - 19.11.2020

Behandling:

Gunnhild Tettli (AP) fremmet følgende forslag på vegne av AP og SP:

Endringsforslag punkt1 i kommunedirektørens innstilling:

Ordførers og varaordførers godtgjøring fastsettes til 80 % av stortingsrepresentants lønn i hhv 100 % og 70 % slik vedtatt i forskrift om folkevalgtes arbeidsvilkår og godtgjøring.

Ørland Arbeiderparti og Ørland Senterparti legger frem følgende forslag i forbindelse med budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024.

Innledning

2020 ble første driftsår for nye Ørland Kommune. Både politikere, ansatte og innbyggere gikk inn i den nye kommunen med forventninger. Da covid-19 slo innover oss for fullt i mars hadde vi så vidt rukket å starte opp arbeidet i den nye kommunen og resten av 2020 har vært preget av korona-krisen.

Kommunestyret berømmer alle ansatte i kommunen som har gjort en formidabel jobb under korona-krisen. Lærerne som kastet seg rundt og laget digital undervisning, renholderne som fikk ekstra mange oppgaver, barnehageansatte som har gitt sårbare barn og foreldre i kritiske yrker et tilbud i barnehagen mens samfunnet var nedstengt, kultur- og idrettsansatte som tok nye oppgaver på strak arm og ikke minst ansatte innenfor helse som fikk store utfordringer som førte til høyt arbeidspress. Dere har alle sørget for at kommunen har kommet seg gjennom dette året på en så god måte som mulig.

Kommunestyret vil også berømme alle de frivillige som har bidratt, spesielt Ørland Sanitetsforening som sammen med Frivilligsentralen har lagt ned et utall timer frivillig arbeid for å hjelpe til i lokalsamfunnet.

Ørland kommune har hatt nærings-, sysselsettings- og befolkningsvekst de senere årene. Vedtaket om kampflybasen gav optimisme og et ønske om å legge til rette for økt tilflytting til den flotte kommunen. Kommunestyret har tro på at gode fasiliteter og nærhet til tjenestene har betydning for at folk vil bo her. Derfor er det de senere årene gjort store investeringer i nye kommunale bygninger. Dette har ført til et betydelig løft av kvaliteten på arbeidsplassen for våre ansatte, skole- og barnehagebarn og våre eldre. Med tilrettelegging av boligområder og næringsarealer har man lagt grunnlaget for den veksten som har vært og som kommer til å bli enda større i årene som kommer.

Ørland har nå et meget variert kulturtilbud og mange gode idrettsanlegg. Dette er med å skape god folkehelse, bolyst og trivsel for innbyggerne. Et mangfold av aktiviteter og fritidsmuligheter kan bidra til at flere synes det er attraktivt å flytte hit, samt skape blilyst for de som allerede bor her.

Det er nå viktig at kommunestyret tar ansvar slik at de gode tjenestene som skal fylle fasilitetene det er investert i, kan beholdes.

I tiden som kommer skal kommunestyret jobbe knallhardt for å øke inntektene og redusere utgiftene. Det skal tas ut synergier av kommunesammenslåingen og ses på mulighetene for eventuelle salg av kommunal eiendom samt redusere i politisk godtgjøring og toppledelse. Kommunestyret vil bruke 2021 på å finne andre måter å få 2022 budsjettet i balanse enn store reduksjoner i tjenestene våre.

For å slippe større nedskjæringer i 2022 fatter kommunestyret et prinsippvedtak om eiendomsskatt. Det er nødvendig for å kunne taksere i 2021 med en eventuell innføring av eiendomsskatt fra 2022. Eiendomsskatten skal brukes til å betale gjeld som i neste omgang vil gi et økt handlingsrom og frigjøre midler til drift av tjenestene. Målet og intensjonen er å unngå eiendomsskatt.

Forslaget omfatter:

- **Budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024**
- **Prisbok 2021**
- **Gebyrregulativ 2021**

Kommunestyret slutter seg til formannskapetets vedtak i sak 20/44 den 5.november 2020 angående budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024, samt prisbok og gebyrregulativ med følgende endringer/presiseringer/tillegg i et nytt punkt 5:

Endringer i drifts- og investeringsbudsjett:

1. Tallgrunnlaget for driftsbudsjettet og tallgrunnlaget for investeringsbudsjettet endres i tråd med kommunestyrets vedtak i denne sak.
2. Kommunestyret ber om at det iverksettes synergirealisering som følge av kommunesammenslåingen. Utvalg for strategi og drift (USD) skal være styringsgruppe for et arbeid som skal etablere mål, indikatorer og innsatser for realisering av synergier, og hente ut effektivisering av kommunesammenslåingen. Om nødvendig etablerer styringsgruppen selv arbeidsgrupper, og bestemmer sammensetningen av disse. Kommunestyret legger føringer for at både institusjonskjøkken og vaskeri skal drives i egen organisasjon, og ikke kjøpes av ekstern tilbyder. Arbeidet skal være ferdig første halvår 2021, og skal være en del av budsjettbehandlingen for 2022 og økonomiplan 2022 – 2025. Kommunestyret har en målsetting om en årlig innsparing på 10 millioner.
3. Kommunestyret ber administrasjonen legge frem en fullstendig rapport med oversikt og gjennomgang av kommunalt eide bygg for politisk behandling. Kommunestyret vil ha fremlagt sak til behandling der eiendomsstrategi når det gjelder kostnadsbesparelser, salg og vedlikehold, skal vedtas. Kommunestyret mener det kan være riktig å vurdere å gå fra tre til to rådhus. I rapporten skal det også ligge en egen vurdering om dette. Salg av landbrukseiendommer må også sterkt vurderes. Arbeidet skal være ferdig første halvår 2021, og skal være en del av budsjettbehandlingen for 2022 og økonomiplan 2022 – 2025. Kommunestyret har en målsetting om en årlig innsparingseffekt på 8 mill.
4. Kommunen skal være en attraktiv arbeidsplass med et mangfold på alle nivå; alder, kjønn, utdanning, kultur og funksjonsnivå. Det skal tilstrebes at man til enhver tid har alle stillinger besatt med fagkompetanse ut fra enhetenes bemanningsplaner. Kommunen skal ha minimum 20 lærlingplasser til enhver tid, og være en attraktiv arena for studenter og elever.
5. Kommunestyret ønsker at det fortsatt skal være fokus på sunn og næringsrik mat i alle enheter i Ørland kommune. (Se budsjettvedtak for 2020.) God og riktig mat gir god folkehelse og kan være et sosialt utjevnende tiltak. Lokal mat skal velges når det er et alternativ.

Fokus på sunn og næringsrik mat må implementeres i kommunens kommunedelplaner. Kommunestyret ber administrasjonen følge opp dette når man starter med planstrategi og kommuneplanarbeidet.

6. Kommunestyret ønsker en best mulig forvaltning av kommunens gjeldsportefølje. Fra 2021 gis det ikke anledning til å ta i bruk fremtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Inngåtte avtaler løper til forfall. Dette må implementeres i kommunens finansreglement ved en revidering innen første halvår 2021. I denne

revideringen skal det ses på om det er formålstjenlig for kommunen å opprette et eget rente- og avdragsreguleringsfond (bufferfond) for å øke stabilitet og forutsigbarhet i finansieringskostnadene. Inntil nytt finansreglement er vedtatt kan reglementets punkt 7.5 ivaretas ved bruk av fastrente i kommunalbanken.

Endringer i driftsbudsjett: økninger

7. Det ble i budsjettvedtaket til Ørland kommune for 2016 vedtatt å inngå en avtale med Sava AS, der enkelte brukere skulle gis tilbud om tilrettelagte aktiviteter for på sikt å kunne kvalifisere til en VTA-plass. Kostnadsramme til dette formålet for *hele året 2020* er kr 644.000,- Formannskapetets forslag forutsetter finansiering for kun 1.halvår. Kommunestyret ønsker å videreføre avtalen med Sava for hele året 2021 om tilrettelagt aktivitet og vedtar en økning på rammen til oppfølgingstjenesten i forhold til formannskapetets vedtak med kr 330.000,-
8. Dagaktivitetstilbudet for hjemmeboende med kognitiv svikt har blitt betydelig redusert. Kommunestyret ser at dette er et svært viktig tilbud som kan gi meningsfulle hverdager, avlastning for pårørende og større mulighet for å bo hjemme lengre. Kommunestyret vedtar en styrking av tilbudet med kr 600.000,- for 2020 i forhold til formannskapetets vedtak.
9. I Ørland kommune har vi en rekke frivillige lag som gjør en god innsats for ved å ta vare på vår felles historie, noe som er viktig for lokalsamfunnene. I formannskapetets forslag til budsjett er det foreslått en kraftig reduksjon i støtten til Uthaugsgården, Mølnargården, stiftelsen Halten og Ørland Sanitetslag.

Kommunestyret anser det som viktig at lag og foreninger får en oppmuntring for sitt arbeid og foreslår følgende tilskudd for 2020:

Stiftelsen Uthaugsgården	270.000,-
Mølnargården	140.000,-
Yrjar Heimbygdslag	30.000,-
Stiftelsen Halten	30.000,-
Ørland Sanitetslag	30.000,-

Totalt er dette er kr 500.000,-, noe som er kr 200.000,- mer enn forslaget fra formannskapet, og kommunestyret øker derfor denne rammen tilsvarende. Kommunestyret ber om at det i løpet av første halvår 2021 blir initiert samtaler med nevnte lag og organisasjoner med mål om å få på plass nye avtaler som kan være grunnlag for budsjettbehandlingen for 2022. Kommunestyret er opptatt av at det er forutsigbarhet i støtte/ tilskuddsordninger fra Ørland kommune.

10. God drenering av dyrkajorda er avgjørende for å opprettholde matproduksjonen i årene som kommer. God drenering er et godt klima- og miljøtiltak og ett ledd i å tilpasse landbruket til et klima med mer nedbør og ekstremvær. Landbruket er ei viktig næring i Ørland som bidrar med betydelige arbeidsplasser og verdiskaping både direkte og indirekte. Med et kommunalt tilskudd til grøfting ønsker Ørland kommune å signalisere

viktigheten av å beholde et aktivt og miljørettet landbruk. Det kommunale grøftetilskuddet utløser også aktivitet i andre bransjer og virksomheter. Kommunestyret ser på grøftetilskuddet som en miljøvennlig investering i framtida og setter av kr 500.000,- til grøftetilskudd for 2021. Tilskuddet skal forvaltes av landbrukskontoret.

11. Vedlikehold av landbrukskanaler der kommunen må ta sin grunneierandel: Ørland kommune er medeier i 12 lukkede kanaler i gamle Ørland. Omtrent 700 da kommunalt areal dreneres til disse. Det er usikkert hvor mange kanaler i gamle Bjugn det gjelder. Betongrørene er lagt ned i perioden 1950-1975 og det vil bli et økende vedlikeholdsbehov fremover. Når det oppstår skade og vedlikeholdsbehov på de lukkede kanalene fordeles kostnadene mellom grunneierne. Ørland kommune må ta sin andel av vedlikeholdskostnadene. Det settes derfor av en pott på kr 100.000,- til dette formålet. Midlene disponeres av kommunalteknikk.
12. Kommunestyret har tidligere vedtatt at Roret Ørland Kulturforetak KF skal være kommunens utviklingsaktør innen kultur, idrett, natur og historie, og ha fokus på bo- og bli-lyst. I formannskapetets forslag til budsjett er ikke forutsetningene på til sammen kr. 930.000,- vedtatt av styret i foretaket, lagt inn. Kommunestyret vil dekke inn noen av de nevnte forutsetningene. Kommunestyret øker rammen til Roret Ørland Kulturforetak KF med kr 400.000,-
13. Kommunestyret er bekymret over budsjetttramma til oppvekst hvor bemanningsnorm og lærernorm er i et grenseland i forhold til nasjonale lovkrav. Den stramme budsjetttrammen vil gi flere utslag og nedbemanning kan være aktuelt. Kommunestyret ber administrasjonen komme tilbake med en sak dersom man ikke oppfyller lovkrav. Kommunestyret vedtar en økning på kr. 520.000,- til oppvekst.

Endringer i driftsbudsjett: reduksjoner

14. Kommunestyret ser at det er nødvendig å foreta reduksjoner i drift, både for å foreta økninger i områder som skal prioriteres, men også for å sette av midler til disposisjonsfond. Kommunestyret vedtar følgende reduksjoner:
 - Kommunalsjefstilling kr. 1 150 000,-
 - Interkommunalt samarbeid kr. 500 000,-
 - Organisasjon og utvikling kr. 1 500 000,-
 - Bygg, rådhus kr. 1 000 000,-
15. Politisk godtgjøring: Kommunestyret mener at det er opparbeidet en god politisk struktur med råd og utvalg som bør beholdes. Kommunestyret ser allikevel at det med bakgrunn i den totale økonomiske situasjonen i kommunen, er naturlig at det også reduseres i den politiske godtgjøringen.

Kommunestyret er kjent med at endring av medlemstallet i kommunestyret skal vedtas senest 31. desember i nest siste år av valgperioden, med virkning for kommende valgperiode. En

endring i Ørland kommune kan først komme etter valget i 2023. Minste antall lovlig medlemstall i kommunestyret i Ørland er 27 representanter i henhold til innbyggertall. Kommunestyret ber om at utvalg for strategi og drift, så raskt som mulig legger frem en sak til politisk behandling der den politiske strukturen er tema, herunder antall kommunestyrerepresentanter fra 2023, reduksjon i møtehyppighet og godtgjøring for politisk arbeid.

Kommunestyret legger inn en reduksjon i budsjettet på kr 500.000,- med bakgrunn i redusert møtehyppighet, godtgjørelser og struktur.

Endring Driftsbudsjettet	Økt drift	Reduksjon drift
Punkt 14: Reduksjon kommunalsjefstilling		1 150 000
Punkt 14: Reduksjon interkommunalt samarbeid		500 000
Punkt 14: Reduksjon organisasjon og utvikling		1 500 000
Punkt 14: Bygg, eiendom, rådhus		1 000 000
Punkt 15: Reduksjon politisk godtgjøring		500 000
Punkt 7: Videreføre kjøp plasser SAVA	330 000	
Punkt 8: Dagaktivitetstilbud	600 000	
Punkt 9: Støtte til Uthaugsgården, Mølnargården, Yrjar Heimbygds lag, Stiftelsen Halten og Ørland sanitetslag	200 000	
Punkt 10: Grøftetilskudd	500 000	
Punkt 11: Kanaltilskudd	100 000	
Punkt 12: Roret Ørland Kulturforetak KF	400 000	
Punkt 13: Oppvekst	520 000	
Til disposisjonsfond	2 000 000	
SUM	4 650 000	4 650 000

Endring investeringsbudsjett 2021	Økning	Reduksjon
Uteområdet, trygdepensjonatet		500.000
Uteområdet, Hildatunet		500 000
Nytt helsebygg		250.000
Austråttborgen som Ørland nye storstue		250.000
Uteområdet, Dr. Sauers vei	1.000.000	
Nød reparasjon, Alf Nebbs gate	500.000	
SUM	1.500.000	1.500.000

Endringer i økonomiplan:

- Uteområdet, trygdepensjonatet og uteområdet, Hildatunet flyttes til 2022.
- De gjenstående 500.000 til uteområdet Dr. Sauers vei legges inn i 2022.
- Omlegging av vei i Ervika, 6,5 mill, tas ut av økonomiplanen.
- Oppgradering av Alf Nebbs gate, 4 mill, tas ut av økonomiplanen

Øyvind Næss (SV) fremmet følgende forslag:

Ørland SV ser med bekymring på økonomien i Ørland kommune. KD har vært svært tydelig og klar på konsekvensen av å ikke innføre eiendomsskatt. Det kan vi lese i saksfremlegget. Han er også like tydelig og klar på at å innføre eiendomsskatt ikke gjør at vi kan avblåse den økonomiske krisen. Vi må likevel kutte i tilbud og tjenester. Dette er han helt klar på. Ørland SV støtter derfor formannskapet og kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan, inkludert innføring av eiendomsskatt.

Vi vil og foreslå følgende tilleggspunkter, punkter som ikke medfører de store innsparinger, men som gir et viktig signal om at bl.a vi politikere også tar ansvar for vår skakkjorte økonomi.

Legge til følgende punkter:

6. Legge ned utvalg for strategi og drift og overlate oppgavene til formannskapet.

7. Legge ned stillingen som samferdselkoordinator

8. Eventuelle reduksjoner i stillinger under oppvekst skal bare berøre stillinger som ikke har elevkontakt eller direkte knytta opp mot barn.

9. Eventuelle reduksjoner i stillinger under helse og familie skal bare berøre stillinger som ikke har pasient og/ eller brukerkontakt.

10. Innsparte ressurser brukes på kommunes primæroppgaver, økt pedagogisk tetthet og pasient/ brukerkontakt

11. Ørland kommune har 6 kirker og 3 kapell. Disse koster det å drifte og vedlikeholde. Vi er en liten kommune med ca 10.000 innbyggere. Tettheten av kirkebygg er derfor stor i forhold til folketallet.

Kommunestyret ber kommunedirektøren starte en utredning der tilstanden til kirkebygg og kapell, samt eiendommer, blir sett på. Utredningen skal og svare på kostnader til vedlikehold og drift av byggene og eiendommene fremover i tid.

Anne M. Bjørnerud (H) fremmet følgende forslag på vegne av H og FRP:

Ørland Høyre og Ørland Fremskrittsparti legger frem følgende forslag i forbindelse med budsjett 2020.

Endringer/presiseringer tar utgangspunkt i Formannskapetets innstilling for kommunestyret av 5. november 2020.

Ørland kommune har i flere år hatt en fantastisk utvikling, med mange store investeringer og økt aktivitet innen industri, næringsliv, infrastruktur og offentlig virksomhet. Dette har medført at vi i 2020 ser en vekst i folketallet totalt sett som mange andre kommuner bare kan drømme om.

Det vil være særdeles viktig at Ørland kommune har fokus på å **oppretholde en positiv utvikling i alle deler av kommunen.** For å greie dette er det avgjørende at Ørland kommune legger opp til en økonomisk bærekraft i budsjettene. .

Det var en klar forutsetning ved kommunesammenslåingen at økonomisk effekt skulle tas ut. En sammenslåing av sentraladministrasjonen og politisk virksomhet i de to kommunene ble alene anslått å utgjøre samlet besparelser på minst kr 10 mill pr. år. Den nye kommunen skulle yte en rasjonell, effektiv og publikumsrettet tjenesteproduksjon, og i intensjonsavtalen for sammenslåingen slås det fast at: «ved opprettelsen skal det ikke være eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer i den nye kommunen». Videre var det klart at «ny kommune skal drives kostnadseffektivt.». Dette reflekteres i liten grad slik det har blitt.

Høyre og FrP mener det er avgjørende for den samfunnskontrakt vi har med våre innbyggere at vi leverer økonomiske effekter i samsvar med hva vi har lovet. Alt annet vil være en fallitterklæring egnet til å skape politikerforakt.

Vi mener at det nå trengs en «økonomisk hestekur» i vår nye kommune. Av den grunn må vi holde igjen på alt som ikke er lovpålagt eller helt nødvendig. Vi går derfor for økonomisk måtehold. Det kan synes lite ambisiøst for enkelte, men vi er sikre på at det er dette som vil gi de beste resultatene på lang sikt. Kommunen må prioritere å slutføre hva som er påbegynt fremfor å påbegynne nye prosjekt. Kontroll og styringsevne er nødvendig for tillit hos våre innbyggere.

For noen er det enklere å velte kostnader over på innbyggerne i form av høyere skatter enn det er å drive effektivt og sørge for at unødvendig sløsing med skattepenger ikke forekommer. Det er vi dypt uenige i. Av den grunn er det først og fremst viktig å tilpasse organisasjonen til de økonomiske rammene – ikke øke rammene gjennom lånefinansiering og kostbar overkapasitet. **Det er sentralt i ny kommunelov at kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.**

Nå ser vi at kommunen på grunn av vedtatte investeringer må stramme inn driften igjen fra og med 2021 og resten av økonomiplanperioden. Økte avdrag og renteutgifter vil gå direkte utover driften på de store områdene som pleie, omsorg, helse og oppvekst. Dette gir dårlig motivasjon, og dette kan medføre en enda større økning i sykefraværet. **Kommunestyret er derfor svært opptatt av at det fortsatt må være et sterkt fokus på arbeidsmiljø og sykefravær.**

Ørland kommune driver kostnadseffektivt. **Vi vil berømme det arbeidet ansatte og ledere i kommunen gjør i det daglige arbeidet i møte med innbyggerne våre.** De leverer et optimalt tjenestetilbud på marginale rammer. Det fokuseres sterkt på arbeidsmiljø og tett oppfølging av sykemeldte, og dette arbeidet er kjempeviktig.

I tillegg er det viktig at man har fokus på rekruttering, og at kommunen kan tilby heltidsstillinger til de som ønsker dette. Gjennom strategidokumentet heltidskultur skal dette være en del av arbeidsgiverpolitikken i Ørland kommune.

Kommunestyret ber om at det ved etter- og tilleggsutdanning, skal det være fokus på behovet for den enkelte enhet som skal dekkes. Dette vurderes kontinuerlig av hver enkelt enhet og at det må legges opp til bindingstid på alle som tar

videreutdanning finansiert av kommunen.

2021 blir et år som brukes til kulturtilpasning i organisasjonen og harmonisering av ulikheter etter en konkret plan. Kulturforskjellene er betydelige og må kontinuerlig arbeides med får å få alle til å dra i samme retning.

Høyre og Frp mener det er svært viktig å unngå eiendomsskatt. Vi ser at dette tiltaket ville styrket kommunens inntekter, men vi legger enda sterkere vekt på at det blir en for stor økonomisk belastning for svært mange av våre innbyggere. Vi er som kommune lite tjent med å sende flere husholdninger ut i fattigdom. Det er særlig to grupper vi må sørge for å ivareta i så henseende. Barnefattigdom er et stort problem i vår tid. Ved å føre en ansvarlig økonomisk politikk, uten eiendomsskatt, vil vi hindre at enda flere barn havner i enda dypere fattigdom.

Mange ønsker å bo i hjemmet sitt lengst mulig. Dette er også gunstig for kommunen. Derfor ønsker vi ikke å bidra til å skape en uverdig økonomisk situasjon for denne gruppen. Det gjelder særlig de som må leve på en pensjon. Det er viktig å ivareta denne gruppens verdighet og helse. Manglende hverdagsmestring i disse to og andre økonomisk svake grupper vil føre til oppgitthet og psykiske plager, og noen vil ty til en midlertidig løsning i kredittkortet. For her snakker vi om grupper der det ikke er snakk om å dempe forbruk, men om å ha mat på bordet.

Barnevernsreformen gir kommunene et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Dette stiller krav til ledelse i barnevernet, til kommunens styring av barnevernet og til det samlede familiestøttende arbeidet. **Det en klar forventning at dette arbeidet for prioritet i hele økonomiplanperioden og at politisk ledelse kobles tett på arbeidet med reformen.**

Regjeringen har valgt å videreføre sin satsning på skole, psykisk helse og rus, og det er gledelig å se at overføringene fra staten blir brukt til satsningsområdene i henhold til regjeringens føringer.

Vi forutsetter at Staten, ved Regjering og Stortinget, ivaretar det nasjonale ansvar ved å redusere og utjevne ulemper etablering av kampflybasen medfører, samt bidrar til å utnytte de statlige investeringene til nyskaping og økt privat sysselsetting.

Forslaget omfatter følgende verbalforslag og endringer i drifts- og investeringsbudsjett

Tallgrunnlaget for driftsbudsjettet som fremgår av budsjettskjema 1A og 1B, og tallgrunnlaget for investeringsbudsjettet som fremgår av budsjettskjema 2A og 2B endres i tråd med kommunestyrets vedtak i denne sak.

Prinsippvedtak

16. **Folkehelse som grunnleggende verdi** er en av Ørland kommunes strategiske retninger mot 2026, og er sentral i all kommunal planlegging og virksomhet. Dette er viktig å videreføre som en grunnleggende verdi i den nye kommunen.
17. Ørland kommune vil innarbeide FNs bærekraftsmål i de kommunale planene som det skal arbeides med i planperioden. **Alle politiske saksframlegg skal utredes med hensyn til relevante bærekraftsmål for saken.**
18. Vi ønsker gjennom strategiske planer og samarbeid med øvrige kommuner på Fosen å tilby kommunens innbyggere gode kommunale tjenester. Dette innebærer utstrakt tjenestesamarbeid **og en positiv holdning til samarbeid i regi av Interkommunalt Politisk Råd for Fosen.**
19. Det forutsettes at **alle bemannings- og kompetansenormer for kommunesektoren overholdes.**
20. Det forutsettes at **Regjeringen dekker alle nødvendige kostnader i kommunene ved testing, isolering, sporing og karantene ifm covid-19.**
21. Kommunen skal være en attraktiv arbeidsplass med et mangfold på alle nivå; alder, kjønn, utdanning, kultur og funksjonsnivå. Det skal tilstrebes at man til enhver tid har alle stillinger besatt med fagkompetanse ut fra enhetenes bemanningsplaner. Kommunen skal ha **minimum 20 lærlingplasser** til enhver tid, og være en attraktiv arena for studenter og elever.
22. Høyre og FrP ber administrasjonen om å utarbeide måltall og indikatorer som ikke ensidig baseres på en målsetning om formuesbevaring, men i større grad på **prinsipper om stabil tjenesteproduksjon.**
23. **Ørland kommune skal ta i bruk Nasjonal portal for bekymringsmeldinger til barnevernet.** Det er svært viktig for å avdekke om barn lever under vanskelige forhold. I en tid med koronapandemi og begrenset sosiale aktiviteter for store og små, er det viktigere enn noen gang at det meldes ifra ved mistanke om at barn ikke har det bra.
24. **Ørland kommune skal i 2021 ha opprydding av utestående fordringer og rydding i gamle krav som et særskilt oppmerksomhetsområde og risikohåndtering.** Utestående fordringer skal tidsriktig kreves inn etter likebehandlingsprinsipp uavhengig av beløpets størrelse. For å sikre at kommunen opprettholder sin soliditet og likviditet, skal kommunens fordringer gjennomgå og rapporteres til politisk nivå minst en gang pr. år. Fordringer som er uerholdelige eller bortfalt bør utgiftsføres og belastes innenfor

budsjettrammen til den tjenesten hvor tapet er påløpt.

Nærmere om driftsbudsjettet

25. Kutt i næringsarbeid og omstrukturering av landbrukets hus (kr 3.000.000 + kr 5.000.000):

Ørland kommune har etablert Kopparn Utvikling AS som kommunalt næringssselskap. Kommunens primære arbeid for næring reduseres til selskapets innsats og egne ressurser. Selskapet er selv ansvarlig for å generere inntekter og utgifter, og stilles fritt til å hente inn kapital/samarbeidspartnere i samsvar med selskapets formål.

Forslaget innebærer i praksis en modell med delt ansvar for næringsutviklingsarbeidet i Ørland kommune. Kopparn Utvikling AS får ansvar for bedrifts- og utviklingsrettede oppgaver, mens Ørland kommune har ansvar for tilrettelegging, plan-/reguleringsarbeid og infrastruktur. **Administrasjonen gis i oppdrag å inngå en avtale med selskapet som nærmere regulerer ansvar og oppgaver.** Avtalen skal legges fram for politisk behandling.

Videre innebærer forslaget at **kr 5.000.000** overføres fra Kopparn Utvikling AS til Ørland kommune – ubundet disposisjonsfond for å øke kommunens evne til å håndtere risiko for tapte inntekter eller økte kostander i perioden.

26. Kutt til ikke lovpålagt kultur (kr 2.000.000):

Høyre og FrP forslår med utgangspunkt i den økonomiske

situasjonen å redusere kommunes kulturelle satsning på de ikke-lovpålagte oppgaver innen kultur og idrett. Lovpålagte oppgaver som kulturskole og bibliotek m.v. skjermes. Dette er ikke ønskelig, men vurderes forsvarlig gitt en svært ekspansiv kultursektor de senere år.

Høyre og FrP foreslår å kutte kr 1.000.000 mindre enn kommunedirektørens forslag på området. Roret Ørland KF forutsettes tilført kr 1.000.000 fra kommunalt tomtesalg. Intensjonen er å skape et noe økt handlingsrom for frivillighetssentralene, ungdomskubbene og aktører som Mølnargården, Uthaugsgården m.fl. slik Roret Ørland KF på faglig grunnlag finner det forsvarlig.

27. Reduksjon i organisasjon og utvikling (kr 1.500.000):

Vi foreslår løpende kutt ut over lovpålagte standarder. Innsparingen tas først og fremst innenfor kommunikasjon og IKT. Kommunedirektør og Ordfører gis utvidet ansvar ift eksternt kommunikasjonsarbeid. Internt kommunikasjonsarbeid avgrenses til ordinært leder- og virksomhetsansvar. I økonomiplanperioden forutsettes en viss økning i takt med foreslått reduksjon på den politisk aktivitet.

28. Kutt i antall bygg/gå fra 3 til 2 rådhus (kr 1.000.000):

En klar forutsetning og forventning til grunn for kommunesammenslåingen var å ta ut stordriftsfordeler og redusere bygningsmasse. Det at 2 selvstendige kommuner har gått fra 2 til 3 bygg med rådhusfunksjoner er et klart brudd med en slik målsetting. Å ikke vise til rask innsparing på dette området er etter Høyre og FrPs syn en fallitterklæring.

Vi ser i dag at vi vil kunne få en del ledig kapasitet i næringens hus og det må reduseres i antall bygg hvor vi har rådhusfunksjoner. Det delegeres til administrasjonen å fremme forslag hvilke(t) bygg vi evt avhender. Sentrale vurderinger vil være funksjonalitet, tilstandsvurderinger og antatte avhendingsverdier og at man finner løsninger for ansatte som møter behovet.

29. Økning Ørland Sanitetslag (kr 200.000)

Høyre og FrP øker overføringen til Ørland Sanitetslag med kr 200.000. Sanitetskvinnenes innsats i lokalsamfunnet generelt, men under covid-19 spesielt har vist seg å være helt avgjørende for måten kommunen har vært i stand til å løse sine oppgaver under pandemien. Partiene er av den oppfatning at Ørland Sanitetslag har og skal utvikles videre til å inneha en helt sentral rolle i den frivillige beredskapen og kommunens «totalforsvar» og samfunnssikkerhet.

30. Stenging av svømmehall (kr 1.000.000):

Innsparingen ligger i redusert oppvarmings -og vedlikeholdskostnad samt reduksjon av kostnader til personell. Det må ligge en tilstandsvurdering til grunn for hvilket av bassengene man velger å beholde. Det delegeres til administrasjonen å legge fram politisk sak på hvilke(t) bygg vi evt avhender.

31. Reduksjon politisk aktivitet (kr 500.000)

Høyre og FrP vil ha en gjennomgang av dagens politiske organisering med tanke på å redusere antall utvalg og råd og vurdere godtgjøringsnivå på nytt. Tiltaket ses i sammenheng med en eventuell omorganisering av administrativ lederstruktur. En ser for seg at flere oppgaver legges på utvalg og formannskap. Fordelen er at man oppnår besparelser i antall møter/godtgjøring totalt og mindre administrasjon og møtekostnader. Eksempelvis kan Trafikksikkerhetsutvalg legges til Planutvalg, Utvalg for Næring, arbeid og kultur få utvidede ansvarsområder som eksempler.

Høyre og FrP ber om at det settes ned en arbeidsgruppe representert med 1 medlem fra alle parti som til første kommunestyremøte i 2021 legger fram en anbefaling.

32. Reduksjon politisk godtgjørelse (kr 360.000)

Det er allerede kuttet 20% i ordførers godtgjørelse i 2019. Forslaget innebærer tilsvarende **20 % kutt i politisk godtgjøring og satser til øvrige folkevalgte**. Folkevalgte må ta sin del av dugnaden med å unngå eiendomsskatt.

33. Reduksjon av en kommunalsjef (kr 1.150.000)

Høyre og FrP anerkjenner at det ligger til kommunedirektørens fullmakter å organisere egen virksomhet. Vi er enige i kommunedirektørens i at med overføring ansvar for næring og kultur til hhv. Kopparn Utvikling AS og Roret Ørland kulturforetak KF, vil det lite regningsvarende med en egen kommunalsjef på området. De resterende oppgavene til kommunalsjef for næring arbeid og kultur fordeles på øvrige kommunalsjefer.

34. Fortsatt støtte interkommunale samarbeid (kr 0)

Høyre og Frp mener at samfunnsutvikling og næringsutvikling er langsiktig arbeid. Vi tilhører en region der det vil skje mye spennende de nærmeste årene. Å ta ut potensialene som skapes vil kreve stor innsats både av kommunene og av det regionale felleskapet. Vi har imidlertid sterk tro på at regioner som evner å møte utfordringene samlet, med framtidsblikk og fokusert innsats, over tid vil være i stand til å ta ut vekstpotensialet innenfor forsvar, fornybar energi, havbruk og opplevelsesnæring.

Av den grunn mener vi at det er fundamentalt feil å svekke det regionale næringsutviklingssamarbeidet. Det bør heller styrkes i den grad handlingsrommet i økonomiplanperioden tilsier dette. Regionale utviklingsmidler setter oss normalt til stand til å delta/søke på de ulike pakkene/pengene i fylkeskommunen og nasjonale programmer, og slik få mye mer ut av midlene med eksterne bidrag.

Tiltaket må ses i sammenheng med forslag om å gi Kopparn Utvikling ansvar for det lokale næringsarbeidet.

35. Oppvekststruktur (kr 2.000.000)

Høyre og FrP mener tiden er overmoden for å se på strukturendringer innen oppvekstsektoren allerede fra 2021. Grunnleggende utfordringer knyttet økonomi, tjenester, samfunnsutvikling og ansatte (pedagognormer) tilsier at det er riktig og viktig å ta grep tidligst mulig.

Vi ser at vi får ledig kapasitet i barnehage med ca 200 barnehageekvivalenter (1 pr storbarn, 2 pr småbarn). Vi ser at antall skoler kan reduseres ut fra dagens tall og at en utredning vil peke på hvilken skolestruktur som blir mest bærekraftig. Dette vil kunne skape større og mer robuste fagmiljø og gi innsparing i dimensjonering av drift, administrasjon, ledelse og bygg. Det vil forutsette at man ikke avhender skolebygg til private skoleformål da det vil kunne redusere eller fjerne innsparingspotensialet.

Høyre og FrP foreslår at saken snarest mulig må utredes og legges fram for kommunestyret sommeren 2021. Det delegeres til administrasjonen å fremme forslag hvilke(t) bygg vi evt selger/avhender. Sentrale vurderinger vil være funksjonalitet, tilstandsvurderinger, skoleskys og antatte avhendingsverdier m.v. Administrasjonen delegeres fullmakt til å foreta nødvendige tilpasninger i tråd med intensjonen før endelig vedtak gjøres.

36. Redusert konsulentbruk (kr 200.000)

Høyre og FrP er bekymret for en stigende konsulentbruk i Ørland kommune. Med utgangspunkt i regnskapstall for 2020 pålegges kommunedirektøren å redusere ekstern konsulentbruk for resten av økonomiplanperioden med minimum kr 200.000 målt ift dette. Rammen kan økes, men skal godkjennes gjennom politisk sak. Nye Ørland kommune har målt mot forhenværende to kommuner stabsressurser som tilsier at dette bør være uproblematisk.

37. Reduksjon møtemat (kr 100.000)

Høyre og FrP ønsker å redusere kostnader ifm politiske møter. Vi ser ingen grunn til at bevertning er nødvendig uten i helt spesielle tilfeller. Medlemmer av råd og utvalg medbringer mat til eget forbruk slik som på arbeidsplasser normalt.

Nærmere om resten av økonomiplanperioden 2022-2024

38. Ytterligere innsparing i administrasjon

Kommunestyret gir kommunedirektøren i god til før budsjettbehandlingen for 2022 i oppdrag om å synliggjøre forslag til ytterligere 20 % kutt i kostnader til ledelsesstruktur, administrasjon og administrativ organisering. Tjenesteproduksjon direkte relatert til barn og unge, psykisk helse og rus, samt eldre og frivillighet skal fortrinnsvis skjermes hvis mulig.

39. Bærekraftig økonomi

Høyre og FrP foreslår at **inntekter fra havbruksfondet og fra produksjonsavgift** i stor grad benyttes til nedbetaling av lånegjeld, og som egenkapitalfinansiering av framtidige investeringer. På sikt vil det bidra til en sterkere og mer bærekraftig kommuneøkonomi.

Nedbetaling av gjeld vil medføre reduserte finanskostnader, som igjen vil styrke kommunens handlingsrom og rammer til kommunal tjenesteyting.

Følgende disponering av inntekter fra havbruksfond/produksjonsavgift legges til grunn for økonomiplanperioden:

- a. Minimum 35 prosent og maksimum 40 prosent skal gå til nedbetaling av gjeld.
- b. Minimum 35 prosent og maksimum 40 prosent skal gå til egenfinansiering av investeringsutgifter og overføres fra drift til investering.
- c. 5 prosent skal avsettes til disposisjonsfond
- d. 5 prosent skal gå til vedlikehold/rehabilitering/oppgradering av kommunal infrastruktur for å redusere på vedlikeholdsetterslepet.
- e. 5 prosent som kommunalt finansieringsbidrag til bredbåndsutbygging.
- f. Eventuell rest - maksimum 15 prosent, går til generell saldering/finansiering i drifta.
- g. Anvendelsen i form av nedbetaling av gjeld og egenkapitalfinansiering av investeringer skal prioriteres opprettholdt til gjeldsgraden er iht vedtatte økonomiske måltall. Etter dette kan det vurderes å slippe opp noe på minimum 35 prosent maksimum 40 prosent.

Nærmere om investeringsbudsjettet

40. Det foreslås ingen endringer i investeringsbudsjettet for 2021

Høyre og FrP er godt fornøyd med administrasjonens forslag og vil berømme at forslaget både holdes innenfor vedtatte økonomiske måltall og inneholder en reserve til uforutsette men tvingende nødvendige prosjekter av mindre omfang.

41. Framtiden Helsebygg

Høyre og FrP ber administrasjonen om å prioritere tiltak og punkter gitt i rapporten «Analyse av nye Ørland kommunes behov for helsetjenester til befolkningen» utarbeidet av SINTEF i 2019. Nye investeringer i tråd med denne rapporten samt nylige utarbeidede «Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for Ørland kommune 2020-2024» bør i den grad handlingsrommet er til stede prioriteres i resterende del av

økonomiplanperioden.

Kommunestyret vedtar følgende endringer i driftsbudsjett – Skjema 1A og 1B

Endring Driftsbudsjettet, Skjema 1A og 1B	Økt drift/fond (kr)	Reduksjon drift (kr)	Merknad
Reduksjon taksering eiendomsskatt		900.000	Eiendomsskatt innføres IKKE
Redusere næring/omorganisere landbruk		3.000.000	
Redusere overføring til Roret		3.000.000	
Organisasjon og utvikling		1.500.000	
Ytterlige kutt i antall bygg/gå fra 3 til 2 rådhus/hjemmekontor		1.000.000	
Stenge svømmehall		1.500.000	
Reduksjon møtehyppighet/ godtgjørelse/ utvalgs struktur		500.000	
Kutt i politisk godtgjøring		360.000	
Reduksjon kommunalsjefstilling		1.150.000	
Endring oppvekststruktur		2.000.000	

Redusert konsulentbruk		200.000	
Tomtesalg/salg kommunal eiendom	3.000.000		Overføres ubundet disposisjonsfond Ørland kommune. 1 mill fra tomtsalg overføres Roret Ørland KF
Overføring 1 mill fra tomtsalg til Roret KF	1.000.000		
Kopparn Utvikling	5.000.000		Overføres ubundet disposisjonsfond Ørland kommune
Ørland Sanitetslag	200.000		
Reduksjon møtemat		100.000	
Sum	8.200.000	15.210.000	

Oppsummert Drift:

- Reduksjon på drift iht kommunedirektørens forslag: Kr 15.210.000
- Økning på drift iht kommunedirektørens forslag: Kr 200.000
- **Nettoeffekt ift kommunedirektørens forslag innsparing: Kr 15.010.000**

Oppsummert Avsetninger:

- Økning av kommunens disposisjonsfond: Kr 8.000.000
- Bruk av disposisjonsfond (Overføring Roret): Kr 1.000.000
- **Nettoeffekt (økning): Kr 7.000.000**

Kommunestyret vedtar følgende endringer i Investeringsbudsjettet - skjema 2A og skjema 2B

Tiltak investeringer, Skjema 2A og 2B	Økning/tillegg 2020	Finansiering 2020	Mrk.
Ingen	0	0	
Sum	0	0	

PRESISERING:

Punkt 10 relateres til næring og ressursbruk her. Ikke noen svekkelse av landbruk. Vi legger til Svs forslag unntatt nr 5 og 8 i vårt forslag.

Ørland SV ser med bekymring på økonomien i Ørland kommune. KD har vært svært tydelig og klar på konsekvensen av å ikke innføre eiendomsskatt. Det kan vi lese i saksfremlegget. Han er også like tydelig og klar på at å innføre eiendomsskatt ikke gjør at vi kan avblåse den økonomiske krisen. Vi må likevel kutte i tilbud og tjenester. Dette er han helt klar på. Ørland SV støtter derfor formannskapetets og kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan, inkludert innføring av eiendomsskatt.

Vi vil og foreslå følgende tilleggspunkter, punkter som ikke medfører de store innsparinger, men som gir et viktig signal om at bl.a vi politikere også tar ansvar for vår skakkjorte økonomi.

Legge til følgende punkter:

6. Legge ned utvalg for strategi og drift og overlate oppgavene til formannskapet.

7. Legge ned stillingen som samferdselkoordinator

9. Eventuelle reduksjoner i stillinger under oppvekst skal bare berøre stillinger som ikke har elevkontakt eller direkte knytta opp mot barn.

10. Eventuelle reduksjoner i stillinger under helse og familie skal bare berøre stillinger som ikke har pasient og/ eller brukerkontakt.

11. Innsparte ressurser brukes på kommunes primæroppgaver, økt pedagogisk tetthet og pasient/ brukerkontakt

12. Ørland kommune har 6 kirker og 3 kapell. Disse koster det å drifte og vedlikeholde. Vi er en liten kommune med ca 10.000 innbyggere. Tettheten av kirkebygg er derfor stor i forhold til folketallet.

Kommunestyret ber kommunedirektøren starte en utredning der tilstanden til kirkebygg og kapell, samt eiendommer, blir sett på. Utredningen skal og svare på kostnader til vedlikehold og drift av byggene og eiendommene fremover i tid.

Thomas Hovde (SP) fremmet på vegne av SP og AP følgende endring til kommunedirektørens innstilling punkt 2:

Låneopptak: Det opptas inntil kr 53.422.000 til investeringer og kr 20.000.000 til startlån.

Votering

Punktvis avstemming:

Punkt 1:

Kommunedirektørens innstilling ble satt opp mot endringsforslag fremmet av Gunnhild Tettli (AP) på vegne av AP og SP. Endringsforslag fremmet av Gunnhild Tettli (AP) på vegne av AP og SP ble enstemmig vedtatt.

Punkt 2:

Kommunedirektørens innstilling ble satt opp mot forslag fremmet av Thomas Hovde (SP) på vegne av SP og AP. Forslag fremmet av Thomas Hovde (SP) på vegne av SP og AP ble enstemmig vedtatt.

Punkt 3:

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Punkt 4:

Kommunedirektørens innstilling ble avstemt som et prinsippvedtak. Kommunedirektørens innstilling ble vedtatt mot 10 stemmer.

Punkt 5:

Budsjettforslag fremmet av Gunnhild Tettli (AP) på vegne av AP og SP ble satt opp mot forslag fremmet av Anne M. Bjørnerud på vegne av H og FRP. Forslag fremmet av Gunnhild Tettli (AP) på vegne av AP og SP ble vedtatt med 25 mot 10 stemmer.

Vedtak:

Kommunedirektørens budsjettforslag for 2021 vedtas slik det er framlagt med følgende endringer og tillegg:

5. Ordførers og varaordførers godtgjøring fastsettes til 80 % av stortingsrepresentants lønn i hhv 100% og 70% stilling.
6. Låneopptak: Det opptas inntil kr 53.422.000 til investeringer og kr 20.000.000 til startlån.
7. Skattøret fastsettes til maksimalsatsen.
8. Det innføres eiendomsskatt for hele kommunen fra 2022 med taksering i 2021.
9. Kommunestyret slutter seg til formannskapets vedtak i sak 20/44 den 5.november 2020 angående budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024, samt prisbok og gebyrregulativ med følgende endringer/presiseringer/tillegg i et nytt punkt 5:

Innledning

2020 ble første driftsår for nye Ørland Kommune. Både politikere, ansatte og innbyggere gikk inn i den nye kommunen med forventninger. Da covid-19 slo innover oss for fullt i mars hadde vi så vidt rukket å starte opp arbeidet i den nye kommunen og resten av 2020 har vært preget av korona-krisen.

Kommunestyret berømmer alle ansatte i kommunen som har gjort en formidabel jobb under korona-krisen. Lærerne som kastet seg rundt og laget digital undervisning, renholderne som fikk ekstra mange oppgaver, barnehageansatte som har gitt sårbare barn og foreldre i kritiske yrker et tilbud i barnehagen mens samfunnet var nedstengt, kultur- og idrettsansatte som tok nye oppgaver på strak arm og ikke minst ansatte innenfor helse som fikk store utfordringer som førte til høyt arbeidspress. Dere har alle sørget for at kommunen har kommet seg gjennom dette året på en så god måte som mulig.

Kommunestyret vil også berømme alle de frivillige som har bidratt, spesielt Ørland Sanitetsforening som sammen med Frivilligsentralen har lagt ned et utall timer frivillig arbeid for å hjelpe til i lokalsamfunnet.

Ørland kommune har hatt nærings-, sysselsettings- og befolkningsvekst de senere årene. Vedtaket om kampflybasen gav optimisme og et ønske om å legge til rette for økt tilflytting til den flotte kommunen. Kommunestyret har tro på at gode fasiliteter og nærhet til tjenestene har betydning for at folk vil bo her. Derfor er det de senere årene gjort store investeringer i nye kommunale bygninger. Dette har ført til et betydelig løft av kvaliteten på arbeidsplassen for våre ansatte, skole- og barnehagebarn og våre eldre. Med tilrettelegging av boligområder og næringsarealer har man lagt grunnlaget for den veksten som har vært og som kommer til å bli enda større i årene som kommer.

Ørland har nå et meget variert kulturtilbud og mange gode idrettsanlegg. Dette er med å skape god folkehelse, bolyst og trivsel for innbyggerne. Et mangfold av aktiviteter og fritidsmuligheter kan bidra til at flere synes det er attraktivt å flytte hit, samt skape blilyst for de som allerede bor her.

Det er nå viktig at kommunestyret tar ansvar slik at de gode tjenestene som skal fylle fasilitetene det er investert i, kan beholdes.

I tiden som kommer skal kommunestyret jobbe knallhardt for å øke inntektene og redusere utgiftene. Det skal tas ut synergier av kommunesammenslåingen og ses på mulighetene for eventuelle salg av kommunal eiendom samt redusere i politisk godtgjøring og toppledelse. Kommunestyret vil bruke 2021 på å finne andre måter å få 2022 budsjettet i balanse enn store reduksjoner i tjenestene våre.

For å slippe større nedskjæringer i 2022 fatter kommunestyret et prinsippvedtak om eiendomsskatt. Det er nødvendig for å kunne takserer i 2021 med en eventuell innføring av eiendomsskatt fra 2022. Eiendomsskatten skal brukes til å betale gjeld som i neste omgang vil gi et økt handlingsrom og frigjøre midler til drift av tjenestene. Målet og intensjonen er å unngå eiendomsskatt.

Forslaget omfatter:

- **Budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024**
- **Prisbok 2021**
- **Gebyrregulativ 2021**

Kommunestyret slutter seg til formannskapetets vedtak i sak 20/44 den 5.november 2020 angående budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024, samt prisbok og gebyrregulativ med følgende endringer/presiseringer/tillegg i et nytt punkt 5:

Endringer i drifts- og investeringsbudsjett:

1. Tallgrunnlaget for driftsbudsjettet og tallgrunnlaget for investeringsbudsjettet endres i tråd med kommunestyrets vedtak i denne sak.
2. Kommunestyret ber om at det iverksettes synergirealisering som følge av kommunesammenslåingen. Utvalg for strategi og drift (USD) skal være styringsgruppe for et arbeid som skal etablere mål, indikatorer og innsatser for realisering av synergier, og hente ut effektivisering av kommunesammenslåingen. Om nødvendig etablerer styringsgruppen selv arbeidsgrupper, og bestemmer sammensetningen av disse. Kommunestyret legger føringer for at både institusjonskjøkken og vaskeri skal drives i egen organisasjon, og ikke kjøpes av ekstern tilbyder. Arbeidet skal være ferdig første halvår 2021, og skal være en del av budsjettbehandlingen for 2022 og økonomiplan 2022 – 2025. Kommunestyret har en målsetting om en årlig innsparing på 10 millioner.
3. Kommunestyret ber administrasjonen legge frem en fullstendig rapport med oversikt og gjennomgang av kommunalt eide bygg for politisk behandling. Kommunestyret vil ha fremlagt sak til behandling der eiendomsstrategi når det gjelder kostnadsbesparelser, salg og vedlikehold, skal vedtas. Kommunestyret mener det kan være riktig å vurdere å gå fra tre til to rådhus. I rapporten skal det også ligge en egen vurdering om dette. Salg av landbrukseiendommer må også sterkt vurderes. Arbeidet skal være ferdig første halvår 2021, og skal være en del av budsjettbehandlingen for 2022 og økonomiplan 2022 – 2025
4. Kommunestyret har en målsetting om en årlig innsparingseffekt på 8 mill.
5. Kommunen skal være en attraktiv arbeidsplass med et mangfold på alle nivå; alder, kjønn, utdanning, kultur og funksjonsnivå. Det skal tilstrebes at man til enhver tid har alle stillinger besatt med fagkompetanse ut fra enhetenes bemanningsplaner. Kommunen skal ha minimum 20 lærlingplasser til enhver tid, og være en attraktiv arena for studenter og elever.

6. Kommunestyret ønsker at det fortsatt skal være fokus på sunn og næringsrik mat i alle enheter i Ørland kommune. (Se budsjettvedtak for 2020.) God og riktig mat gir god folkehelse og kan være et sosialt utjevnende tiltak. Lokal mat skal velges når det er et alternativ.
7. Fokus på sunn og næringsrik mat må implementeres i kommunens kommunedelplaner. Kommunestyret ber administrasjonen følge opp dette når man starter med planstrategi og kommuneplanarbeidet.
8. Kommunestyret ønsker en best mulig forvaltning av kommunens gjeldsportefølje. Fra 2021 gis det ikke anledning til å ta i bruk fremtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Inngåtte avtaler løper til forfall. Dette må implementeres i kommunens finansreglement ved en revidering innen første halvår 2021. I denne revideringen skal det ses på om det er formålstjenlig for kommunen å opprette et eget rente- og avdragsreguleringsfond (bufferfond) for å øke stabilitet og forutsigbarhet i finansieringskostnadene. Inntil nytt finansreglement er vedtatt kan reglementets punkt 7.5 ivaretas ved bruk av fastrente i kommunalbanken.

Endringer i driftsbudsjett: økninger

9. Det ble i budsjettvedtaket til Ørland kommune for 2016 vedtatt å inngå en avtale med Sava AS, der enkelte brukere skulle gis tilbud om tilrettelagte aktiviteter for på sikt å kunne kvalifisere til en VTA-plass. Kostnadsramme til dette formålet for *hele året 2020* er kr 644.000,- Formannskapetets forslag forutsetter finansiering for kun 1.halvår. Kommunestyret ønsker å videreføre avtalen med Sava for hele året 2021 om tilrettelagt aktivitet og vedtar en økning på rammen til oppfølgingstjenesten i forhold til formannskapetets vedtak med kr 330.000,-
10. Dagaktivitetstilbudet for hjemmeboende med kognitiv svikt har blitt betydelig redusert. Kommunestyret ser at dette er et svært viktig tilbud som kan gi meningsfulle hverdager, avlastning for pårørende og større mulighet for å bo hjemme lengre. Kommunestyret vedtar en styrking av tilbudet med kr 600.000,- for 2020 i forhold til formannskapetets vedtak.
11. I Ørland kommune har vi en rekke frivillige lag som gjør en god innsats for ved å ta vare på vår felles historie, noe som er viktig for lokalsamfunnene. I formannskapetets forslag til budsjett er det foreslått en kraftig reduksjon i støtten til Uthaugsgården, Mølnargården, stiftelsen Halten og Ørland Sanitetslag.
12. Kommunestyret anser det som viktig at lag og foreninger får en oppmuntring for sitt arbeid og foreslår følgende tilskudd for 2020:

• Stiftelsen Uthaugsgården	13. 270.000,-
• Mølnargården	14. 140.000,-
• Yrjar Heimbygdslag	15. 30.000,-
• Stiftelsen Halten	16. 30.000,-
• Ørland Sanitetslag	17. 30.000,-

14. Totalt er dette er kr 500.000,-, noe som er kr 200.000,- mer enn forslaget fra formannskapet, og kommunestyret øker derfor denne rammen tilsvarende. Kommunestyret ber om at det i løpet av første halvår 2021 blir initiert samtaler med nevnte lag og organisasjoner med mål om å få på plass nye avtaler som kan være grunnlag for budsjettbehandlingen for 2022. Kommunestyret er opptatt av at det er forutsigbarhet i støtte/ tilskuddsordninger fra Ørland kommune.
15. God drenering av dyrkajorda er avgjørende for å opprettholde matproduksjonen i årene som kommer. God drenering er et godt klima- og miljøtiltak og ett ledd i å tilpasse landbruket til et klima med mer nedbør og ekstremvær. Landbruket er ei viktig næring i Ørland som bidrar med betydelige arbeidsplasser og verdiskaping både direkte og indirekte. Med et kommunalt tilskudd til grøfting ønsker Ørland kommune å signalisere viktigheten av å beholde et aktivt og miljørettet landbruk. Det kommunale grøftetilskuddet utløser også aktivitet i andre bransjer og virksomheter. Kommunestyret ser på grøftetilskuddet som en miljøvennlig investering i framtida og setter av kr 500.000,- til grøftetilskudd for 2021. Tilskuddet skal forvaltes av landbrukskontoret.
16. Vedlikehold av landbrukskanaler der kommunen må ta sin grunneierandel: Ørland kommune er medeier i 12 lukkede kanaler i gamle Ørland. Omtrent 700 da kommunalt areal dreneres til disse. Det er usikkert hvor mange kanaler i gamle Bjugn det gjelder. Betongrørene er lagt ned i perioden 1950-1975 og det vil bli et økende vedlikeholdsbehov fremover. Når det oppstår skade og vedlikeholdsbehov på de lukkede kanalene fordeles kostnadene mellom grunneierne. Ørland kommune må ta sin andel av vedlikeholdskostnadene. Det settes derfor av en pott på kr 100.000,- til dette formålet. Midlene disponeres av kommunalteknikk.
17. Kommunestyret har tidligere vedtatt at Roret Ørland Kulturforetak KF skal være kommunens utviklingsaktør innen kultur, idrett, natur og historie, og ha fokus på bo- og bli-lyst. I formannskapets forslag til budsjett er ikke forutsetningene på til sammen kr. 930.000,- vedtatt av styret i foretaket, lagt inn. Kommunestyret vil dekke inn noen av de nevnte forutsetningene. Kommunestyret øker rammen til Roret Ørland Kulturforetak KF med kr 400.000,-
18. Kommunestyret er bekymret over budsjetttramma til oppvekst hvor bemanningsnorm og lærernorm er i et grenseland i forhold til nasjonale lovkrav. Den stramme budsjetttrammen vil gi flere utslag og nedbemanning kan være aktuelt. Kommunestyret ber administrasjonen komme tilbake med en sak dersom man ikke oppfyller lovkrav. Kommunestyret vedtar en økning på kr. 520.000,- til oppvekst.

Endringer i driftsbudsjett: reduksjoner

19. Kommunestyret ser at det er nødvendig å foreta reduksjoner i drift, både for å foreta økninger i områder som skal prioriteres, men også for å sette av midler til

disposisjonsfond. Kommunestyret vedtar følgende reduksjoner:

Kommunalsjefstilling	kr. 1 150 000,-
Interkommunalt samarbeid	kr. 500 000,-
Organisasjon og utvikling	kr. 1 500 000,-
Bygg, rådhus	kr. 1 000 000,-

20. Politisk godtgjøring: Kommunestyret mener at det er opparbeidet en god politisk struktur med råd og utvalg som bør beholdes. Kommunestyret ser allikevel at det med bakgrunn i den totale økonomiske situasjonen i kommunen, er naturlig at det også reduseres i den politiske godtgjøringen.

Kommunestyret er kjent med at endring av medlemstallet i kommunestyret skal vedtas senest 31. desember i nest siste år av valgperioden, med virkning for kommende valgperiode. En endring i Ørland kommune kan først komme etter valget i 2023. Minste antall lovlige medlemstall i kommunestyret i Ørland er 27 representanter i henhold til innbyggertall. Kommunestyret ber om at utvalg for strategi og drift, så raskt som mulig legger frem en sak til politisk behandling der den politiske strukturen er tema, herunder antall kommunestyrerepresentanter fra 2023, reduksjon i møtehyppighet og godtgjøring for politisk arbeid.

Kommunestyret legger inn en reduksjon i budsjettet på kr 500.000,- med bakgrunn i redusert møtehyppighet, godtgjørelser og struktur.

Endring Driftsbudsjettet	Økt drift	Reduksjon drift
Punkt 14: Reduksjon kommunalsjefstilling		1 150 000
Punkt 14: Reduksjon interkommunalt samarbeid		500 000
Punkt 14: Reduksjon organisasjon og utvikling		1 500 000
Punkt 14: Bygg, eiendom, rådhus		1 000 000
Punkt 15: Reduksjon politisk godtgjøring		500 000
Punkt 7: Videreføre kjøp plasser SAVA	330 000	
Punkt 8: Dagaktivitetstilbud	600 000	
Punkt 9: Støtte til Uthaugsgården, Mølnargården, Yrjar Heimbygds lag, Stiftelsen Halten og Ørland sanitetslag	200 000	
Punkt 10: Grøftetilskudd	500 000	
Punkt 11: Kanaltilskudd	100 000	
Punkt 12: Roret Ørland Kulturforetak KF	400 000	
Punkt 13: Oppvekst	520 000	
Til disposisjonsfond	2 000 000	

SUM	4 650 000	4 650 000
-----	-----------	-----------

Endring investeringsbudsjett 2021	Økning	Reduksjon
Uteområdet, trygdepensjonatet		500.000
Uteområdet, Hildatunet		500 000
Nytt helsebygg		250.000
Austråttborgen som Ørland nye storstue		250.000
Uteområdet, Dr. Sauers vei	1.000.000	
Nød reparasjon, Alf Nebbs gate	500.000	
SUM	1.500.000	1.500.000

Endringer i økonomiplan:

- Uteområdet, trygdepensjonatet og uteområdet, Hildatunet flyttes til 2022.
- De gjenstående 500.000 til uteområdet Dr. Sauers vei legges inn i 2022.
- Omlegging av vei i Ervika, 6,5 mill, tas ut av økonomiplanen.
- Oppgradering av Alf Nebbs gate, 4 mill, tas ut av økonomiplanen